

Polacy o zapowiadanych zmianach w podatkach

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

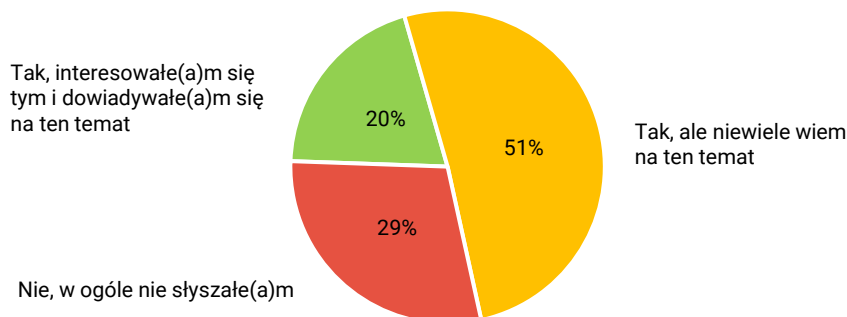
W maju szerokiej opinii publicznej zaprezentowane zostały założenia Polskiego Ładu, planu społeczno-ekonomicznego, który – jak napisano w deklaracji programowej – „w postcovidowej rzeczywistości nie tylko pozwoli na jak najszybsze przezwyciężenie społecznych i gospodarczych skutków pandemii, ale także – a nawet przede wszystkim – przyspieszy rozwój naszego kraju”. Największe zainteresowanie komentatorów wzbudziły zapowiadane zmiany w podatkach, m.in. podniesienie kwoty wolnej od podatku do 30 tys. złotych, podwyższenie drugiego progu podatkowego do 120 tys. zł; brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej od podatku i ujednoczenie zasad jej naliczania (a więc uzależnienie jej wysokości od dochodu dla właścicieli firm). Zmiany te, jak przekonuje rząd, mają być korzystne dla większości podatników.

W czerwcowym badaniu¹ sprawdziliśmy, jak Polacy przyjmują zapowiadane zmiany w podatkach. Kto, ich zdaniem, zyska, a kto straci na ich wprowadzeniu.

Ogółem blisko trzy czwarte respondentów (71%) słyszało o Polskim Ładzie, przy czym co piąty dorosły Polak interesował się propozycjami zawartymi w tym programie i poszukiwał informacji na ten temat.

CBOS

RYS. 1. Czy słyszał(a) Pani o Polskim Ładzie, nowym programie rządu na czas po pandemii?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (373) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 7 do 17 czerwca 2021 roku na próbie liczącej 1218 osób (w tym: 60,8% metodą CAPI, 26,7% – CATI i 12,6% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

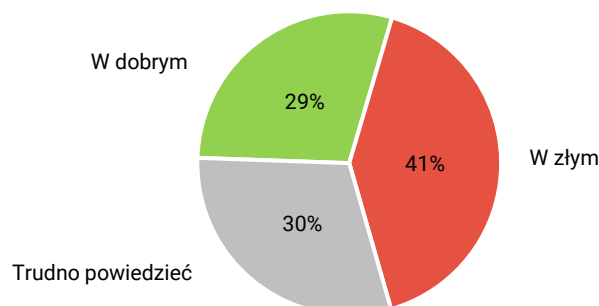
Znajomość nowych propozycji programowych rządu zależy przede wszystkim od zainteresowania polityką. Im jest ono większe, tym większa wiedza na temat Polskiego Ładu. Spośród cech społeczno-demograficznych największe znaczenie ma wykształcenie. Im wyższy poziom wykształcenia, tym większy jest odsetek osób, które słyszały o programie, i tym większe zainteresowanie proponowanymi rozwiązaniami.

Ponad dwie piąte (41%) osób, które słyszały o Polskim Ładzie, uważa, że zaproponowane przez rząd zmiany w podatkach idą w złym kierunku. Dobrze ocenia je 29% ankietowanych. Duża część respondentów (30%) powstrzymuje się na razie od jednoznacznych sądów na ten temat.

CBOS

RYS. 2. Czy uważa Pan(i), że proponowane przez rząd zmiany w podatkach idą w dobrym czy też w złym kierunku?

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE SŁYSZAŁY O POLSKIM ŁADZIE

Reakcje na planowane zmiany w podatkach różnicują podstawowe cechy społeczno-demograficzne badanych, przede wszystkim wiek i status społeczno-ekonomiczny, a w dalszej kolejności – wielkość miejsca zamieszkania. Najlepiej kierunek proponowanych zmian w podatkach oceniają ludzie starsi, w wieku 65+ (48% ocen pozytywnych wśród tych, którzy słyszeli o planach rządu) oraz osoby o niższym statusie społeczno-ekonomicznym – badani z wykształceniem podstawowym (58%), ankietowani o miesięcznych dochodach osobistych na rękę poniżej 2000 zł (49%). Szczególnie krytyczni wobec rządowych propozycji zmian w podatkach są najmłodszy respondenci, do 24 roku życia (74% spośród tych, którzy słyszeli o programie rządu), a ponadprzeciętnie często także badani w wieku 25–34 lata (55%), osoby z wykształceniem wyższym (53%), ankietowani o miesięcznych dochodach netto od 3000 zł wzwyż (49%) oraz mieszkańcy dużych, liczących co najmniej 100 tys. ludności, miast (49%).

Stosunek do przewidywanych zmian w podatkach jest jednak określony przede wszystkim przez orientację polityczną i – szerzej – światopoglądową. Przekonanie, że nowe propozycje idą w dobrym kierunku, wyraża blisko połowa ankietowanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne spośród tych, którzy słyszeli o programie (48%); źle ocenia je co czwarty zwolennik prawicy. Odmiennie reakcje przeważają wśród osób identyfikujących się z lewicą lub politycznym centrum: do nowych propozycji podatkowych krytycznie odnosi się odpowiednio 65% i 48% z nich, pozytywnie ocenia je wyraźna mniejszość (odpowiednio 12% i 20%). Przychylnemu nastawieniu do zapowiadanych zmian w podatkach sprzyja religijność, częsty udział w praktykach religijnych. W elektoratach kierunek planowanych zmian podatkowych akceptują w większości wybory Prawa i Sprawiedliwości (i partii koalicyjnych). Sympatycy ugrupowań opozycyjnych odbierają je na ogół krytycznie, przy czym stosunkowo najwięcej zwolenników znajdują one w elektoracie Lewicy.

TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Czy uważa Pan(i), że proponowane przez rząd zmiany w podatkach idą w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	66	6	28
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)*	21	53	26
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	8	76	16
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)*	8	79	13
Polska 2050 Szymona Hołowni	7	65	28

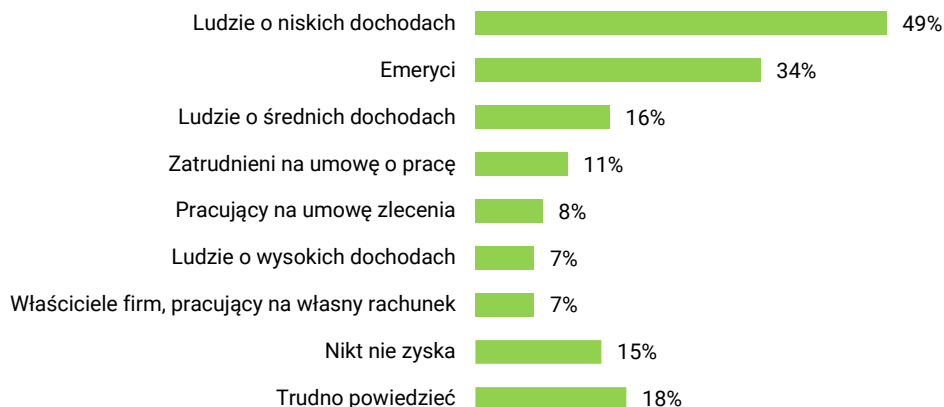
* Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w próbie

Dość klarowny jest wyłaniający się z deklaracji respondentów obraz: z jednej strony – beneficjentów zapowiadanych zmian, z drugiej – tych, którzy stracą na ich wprowadzeniu. W odczuciu społecznym na proponowanych przez rząd zmianach zyskają przede wszystkim osoby o niskich dochodach (49%) oraz emeryci (34%), stracą natomiast badani o wysokich dochodach (45%) oraz właściciele firm (41%). Respondenci osiągający średnie dochody częściej postrzegani są jako ci, którzy poniosą straty (22%), niż jako ci, którzy zyskają (16%).

CBOS

RYS. 3a. Z podanej listy proszę wskazać najpierw te grupy, które ZYSKAJĄ na zmianach

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE SŁYSZAŁY O POLSKIM ŁADZIE

CBOS

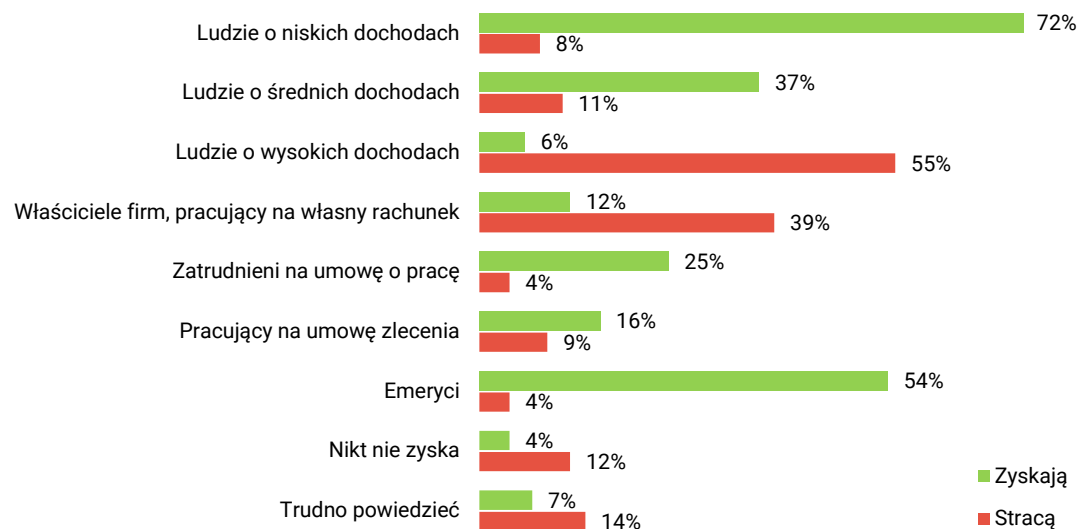
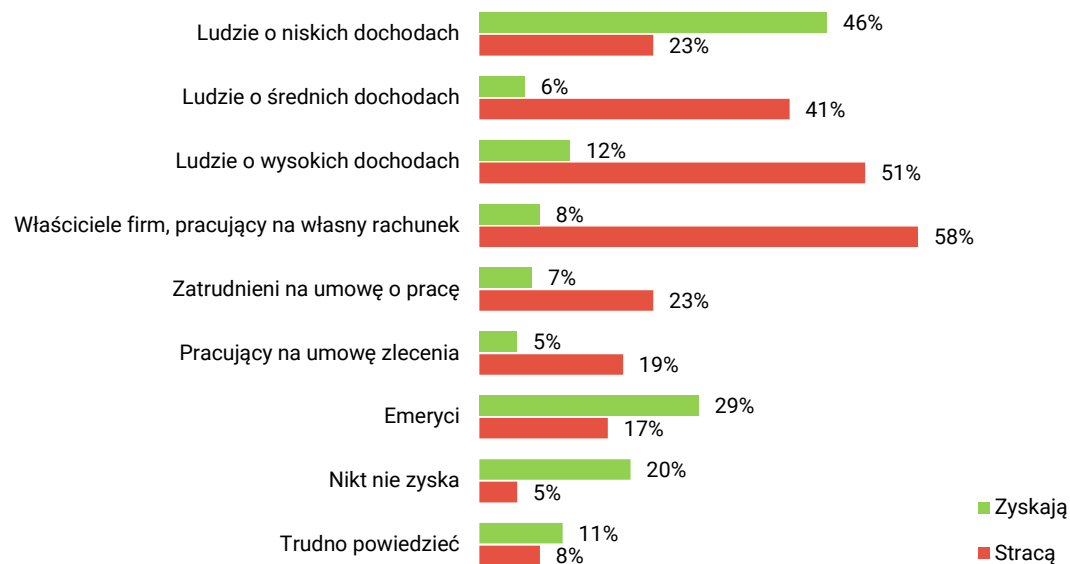
RYS. 3b. A teraz z podanej listy proszę wskazać te grupy, które STRACĄ na zmianach

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE SŁYSZAŁY O POLSKIM ŁADZIE

Deklaracje respondentów pozytywnie oceniających kierunek zmian w podatkach i badanych, którzy przyjmują je z dezaprobatą, pokazują, że obie grupy tak samo identyfikują największych beneficjentów zmian oraz tych, którzy na nich stracą. Wśród osób, które skorzystają na zmianach, zarówno ich zwolennicy, jak i przeciwnicy najczęściej wymieniają te o niskich dochodach oraz emerytów, a do grupy tych, które na nich stracą, zaliczają ludzi o wysokich dochodach oraz właścicieli firm. Rozbieżności budzą natomiast spodziewane skutki zmian dla osób o średnich dochodach oraz dla ogółu pracowników najemnych. Badani aprobujący kierunek zmian w podatkach skłonni są sądzić, że takie osoby również zyskają na zmianach, natomiast respondenci krytyczni wobec planów rządu uważają, że stracą oni w wyniku reformy.

RYS. 4. Z podanej listy proszę wskazać te grupy, które zyskają/ tracą na zmianach

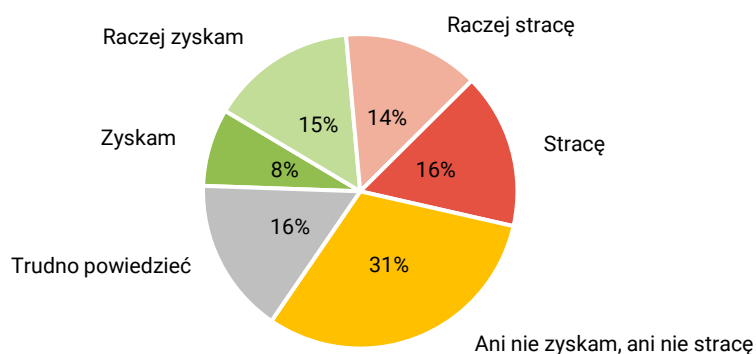
DEKLARACJE OSÓB **POZYTYWNI**E OCENIAJĄCYCH KIERUNEK ZMIAN W PODATKACH (N=252)DEKLARACJE OSÓB **NEGATYWNI**E OCENIAJĄCYCH KIERUNEK ZMIAN W PODATKACH (N=350)

Dodatkowo zapytaliśmy naszych respondentów, czy spodziewają się, że osobiście skorzystają czy stracą na zmianach. Więcej osób zadeklarowało, że na nich straci (30%), niż że zyska (23%). Spora grupa (31%) spodziewa się, że nie odczuje finansowo tych zmian.

CBOS

RYS. 5. Czy spodziewa się Pan(i), że osobiście zyska Pan(i) czy też straci na zmianach?

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE SŁYSZAŁY O POLSKIM ŁADZIE

Na nowych rozwiązaniach spodziewają się zyskać osoby w wieku 55+, w tym przede wszystkim mające co najmniej 65 lat (ogółem 39% spośród tych z tych, którzy słyszeli o planach rządu), emeryci (41%) i renciści (44%), badani z wykształceniem podstawowym (45%), rzadziej także z wykształceniem zasadniczym zawodowym (31%), osoby o miesięcznych dochodach osobistych netto od 1000 zł do 1999 zł (41%), rzadziej również badani o dochodach na rękę poniżej 1000 zł (30%). Strat finansowych najczęściej obawiają się respondenci do 54 roku życia, szczególnie mające mniej niż 35 lat (44%), ankietowani z wykształceniem wyższym (45%), badani o miesięcznych dochodach osobistych netto wynoszących co najmniej 3000 zł (41%). W grupach społeczno-zawodowych obawy przed niekorzystnymi zmianami wyrażają przede wszystkim: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (53%), pracownicy administracyjno-biurowi (47%) oraz właściciele firm (50%). Częściej niż przeciętnie strat spodziewają się mieszkańcy dużych, liczących co najmniej 100 tys. ludności miast (40%).

Przewidywania dotyczące własnej sytuacji wiążą się również z orientacją polityczną i światopoglądową. Osoby identyfikujące się z prawicą oraz respondenci często uczestniczący w praktykach religijnych częściej niż pozostali spodziewają się zyskać na zmianach. Po części można to tłumaczyć społeczno-demograficznymi uwarunkowaniami identyfikacji polityczno-ideowych, a po części także postrzeganą wiarygodnością rządzących w zależności od opcji politycznej i światopoglądowej badanych. W elektoratach zyskać na zmianach spodziewają się głównie wyborcy rządzącej koalicji.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty	Czy spodziewa się Pan(i), że osobiście zyska Pan(i) czy też straci na zmianach?			
	Zyskam	Stracę	Ani nie zyskam, ani nie stracę	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	53	6	27	14
Polska 2050 Szymona Hołowni	9	38	38	15
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)*	7	39	34	20
Koalicja Obywatelska (Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	6	55	29	10
Konfederacja Wolność i Niepodległość (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)*	6	57	29	8

*Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w próbie

***

Większość dorosłych Polaków słyszała o Polskim Ładzie, a spora grupa starała się uzyskać bardziej szczegółowe informacje o programie rządu. Zapowiadane zmiany w podatkach, zapewne wbrew oczekiwaniom rządzących, wzbudziły zaniepokojenie. Wśród osób, które słyszały o planach rządu, przeważa opinia, że projektowane zmiany w podatkach idą w złym kierunku. O ile badani (zarówno zwolennicy zapowiadanych zmian, jak i ich przeciwnicy) dość zgodnie do beneficjentów zmian zaliczają osoby o niskich dochodach oraz emerytów, zaś wśród tych, którzy na nich stracą, wymieniają osoby o wysokich dochodach oraz właścicieli firm, o tyle niejasna jest sytuacja ludzi mających średnie dochody. Przeważa opinia, że mogą oni stracić w wyniku wprowadzanych zmian. Większość osób, które słyszały o planach rządu, zakłada, że osobiście nie zyskają na zmianach w podatkach, a nawet mogą na nich stracić. Obawy dotyczące strat finansowych są dość częste już wśród respondentów o miesięcznych dochodach osobistych na rękę od 3000 zł wzwyż.

Opracowała

Beata Roguska